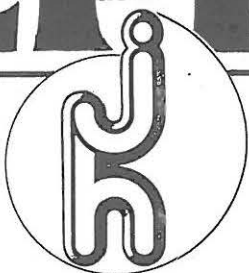

ZPRAVODAJ

10.

1992

62. JIRÁSKOVA HRONOVA

SOBOTA 8. SRPNA

Profesor Císař na letošním festivalu neviděl žádné představení, ptáme se ho tedy: „Co vám přinesla neúčast na 62. Jiráskově Hronově?“

„Odložil jsem začátek třetí desítky návštěv Jiráskových Hronovů, teď jsem tu mohl být po jednadvacáté, takže mám vlastně o rok prodloužený život. To je velmi důležité. A za druhé si myslím, že jsem získal určitý odstup. Že teď si přečtu všechno možné, Zpravodajem počínaje, a uvidím jak to vidí jiní. Myslím si, že někdy je dobré vystoupit z proudu, když už mne k tomu objektivní okolnosti donutí. Neudělal jsem to jaksi ze subjektivních důvodů, v tom smyslu že bych to udělat chtěl, prostě jsem musel. A když už jsem takhle musel vystoupit z proudu, tak zjišťovat, jak to vypadá z dálky, taky není špatné. Myslím si, že odstup, zejména v této době, kdy člověk stále o tom přemýšlí, je velmi dobrý. Myslím, že jsem získal odstup a možná budu mít na vše jiný pohled. Až na pár inscenací jsem všechny viděl. Viděl jsem, jak vypadaly jinde. Říkám to zcela záměrně, protože v době, kdy jsem některé doporučoval, jsem věděl, že pravděpodobně v hronovském kontextu - hronovské prostředí je velmi riskantní - nemusejí vyjít. Víni, jaká byla a dovedu si představit v čem tu mohla shořet. Takže je pro mne zajímavé, že je uvidím z pohledu jiných, než když jsem je viděl na jiných přehlídkách.“

-von-

NA ROZLOUČENOU!

Týden naplněný ruchem a životem 62. Jiráskova Hronova uplynul a přichází chvíle, kdy si stiskneme ruce naposledy se slovy: Za rok nashledanou!

Letošní festival, provázený teplým letním počasím, přinesl i řadu nových poznatků a konstatování. Lze pozorovat zárodky nového obsahu i významu Jiráskova Hronova - stává se skutečně přehlídkou toho nejlepšího ze všech oborů divadelní amatérské tvorby. Nacházejí zde svou nejvyšší metu vedle tradičního divadla i loutkáři, pantomima, poesie, monology a divadlo pro děti. Je to dobře, ale festival i jeho účastníci si na tuto novou skutečnost teprve zvykají a proto ještě mnohé rozpaky a nejistoty.

Slibujeme, že se příští rok budeme snažit, aby vše co se letos nepovedlo, došlo právem zapomnění a aby vše nové, co přinese 63. Jiráskův Hronov bylo ku prospěchu jemu i jeho návštěvníkům.

A teď tedy stisknutí ruky a malá prosba k tomu. Držte nám, hronovským, po celý příští rok palce, budeme to moc a moc potřebovat, abychom získali prostředky na rekonstrukci Jiráskova divadla.

A Vám všem, kdo máte rádi divadlo, hodně úspěchů na prknech všech Vašich jevišť a za rok určitě nashledanou.

*Ing. Miroslav Hošťek
starosta města*

Redakce Zpravodaje děkuje všem pracovníkům tiskárny za výbornou spolupráci!

Zvláštní poděkování patří paní přepisovatelce za výjimečnou trpělivost.

SBOHEM

Jiráskův Hronov se slibným podtitulem SCÉNICKÁ ŽATVA představil velmi různorodou směs. Nelze, a ani nemá cenu, srovnávat nesrovnatelné. Sklizeň netvoří pouze obilí, ale i houby, kus plotu, něčí ruka, něčí peněženka a dokonce malý jezeček. JEZEČEK KAMZÍČEK je ze všeho trochu na rozpacích: mnoha věcem vůbec nerozumí a nechápe, proč by se o ně měl zajímat? Pořád si myslel, že bude bezstarostně pobíhat rodným lesíkem a najednou hop - a vcucnul ho žací stroj. Nevadí. Pokud na něho budou lidé hodní, pokud ho někdo nezašlápne nebo nevycpe, třeba se zase do lesa vrátí. Tehdy bude ostatním zvířátkům vyprávět, jak se podruhé narodil, jak se smál i plakal během divadelních představení, jak si koupil zlatou fixu, jak mu paní Štelzigová dávala každý večer do misky mlíčko, jak chodil ke Glückovým na mramorovou zmrzlinu, a k panu nadlesnímu Vyskočilovi pro trochu vlídného slova. Lištičkám převypráví obsah Léčby neklidem a starého medvěda bručouna získá pro členství v SČDO. Ještěrkám a lištičce se pochlubí, jak přispěl dvaceti jablíčky na rekonstrukci mechanickostrojní havárie. Ostatním zvířátkům promítne z videa na palouku Příběh koně - aby taky viděla, co ho zasáhlo nejvíc. Potom se Kamzíček pacičkama očistí a zaleze do smetí pod starý pařez, kde si zapíše do notýsku: Každý den v nás umírá velká spousta nevědomostí, které se nad ránem spalují v hronovské spalovně, jejíž vesele dýmající komín bude i napřesrok vidět odevšad, nejlépe ale ze schodiště OPRAVENÉHO JIRÁSKOVA DIVADLA.

Sbohem.

Petr Lébl

Devět dní přehlídky je za námi dřív, než jsme čekali. Nejsou pryč. Jsou někde v nás: v našich vzpomínkách, v potěšení a inspiraci, kterou si odvážíme, v chuti pustit se zase znovu do divadla. A jsou taky ve Zpravodaji.

Snažili jsme se podle svých nejlepších sil, schopností, možností, vzdělání i svědomí. Určitě jsme se nezavděčili všem - ostatně už Babička Boženy Němcové věděla, že to nejde.

Chtěli jsme pobavit, pohládit, chtěli jsme popíchnout. I - a právě - popíchnutí totiž pomáhá - akupunktura dokonce léčí. Pomáhá rozhýbat to, co je v člověku či společnosti nehybné. A nehybnost má příliš blízko k smrti na to, abychom ji měli rádi.

Luděk Richter

Ať je tento letošní Jiráskův Hronov jakýkoliv, je neopakovatelný, i když problémy se vyskytly také.

(Názor několika členů KMD)

Vzhledem k tomu, že není z časových důvodů možné recenzovat dnešní představení až po jejich uvedení na JH, a přitom je nechceme nechat nepovšimnuty, otiskujeme názory recenzentů, které napsali předem na základě shlédnutí inscenací na přehlídkách z nichž byly vybrány.

Pohádka na modré niti

Představení hry M. Mašatové „Pohádka na modré niti“ souboru Minidiv z Ostrova nad Ohří patřilo k nejpůsobivějším zážitkům přehlídky především proto, že vychází z citlivého a znalého přístupu k dětskému publiku: tři mladí herci vyzvou své malé diváky k aktivní a motivované spolupráci a přistupují k nim jako k rovnocenným partnerům, které není třeba dospěle manipulovat nebo na ně dětinsky šišlat. Zejména díky tomuto málokdy tak šťastně usku-tečném kontaktu se souboru daří naplno vychutnat lákavou nabídku patera variací, naplněnou s přesným odhadem únosnosti a proporcí jednotlivých sekvencí, s přehledným a nesvazujícím řádem, s pobavenou a laskavou aktivitou, kterou zřejmě vždy znovu provokují a udržují v napětí různé a často nečekané reakce malých diváků. Stylově čisté, nápadité a originální výtvarné řešení scénického prostoru a kostýmů je účinné zejména proto, že je přirozenou a do důsledků funkční součástí tvořivé hry, na které je patrna nejen značná míra divadelních dovedností souboru, ale zejména jejich nesentimentální otevřený a kamarádský vztah k dětským partnerům.

Zdena Josková (Popelka Rakovník 1991)

TZV. SCI-FI

„Tzv. SCI-FI“ není ani tak přiběhem, jako expresivním tématem. Je nadčasovou záležitostí, která velmi neobvyklým způsobem vyrovnává historii i fiktivní budoucnost člověka, zcela pokřiveného vlastní bezmocností. Využívá k tomu čtyř pozoruhodných typů postav. Půdorysem je směšný i hrůzný děj, odehrávající se v obývané sklepní díře.

Nabídnuté ostré goldflamovské realizační postupy, režisér děčinského souboru nepoužívá, ale pracuje s civilnějšími prostředky sugestivně expresivní atmosféry a náročných psychologických zvratů.

Děčinský soubor tak předkládá velmi kvalitní inscenaci nejen výraznou režijní prací, ale i díky vyrovnanému hereckému kvartetu.

Doporučení poroty

Už autor Arnošt Goldflam do názvu hry připsal zkratku „tzv.“, což znamená, že jeho drastické zobrazení budoucnosti lidských vztahů není, doufejme, ani pravděpodobné. V kvartetu postav se hraje nepřehledná rozsáhlá situace z denního života, v níž narůstají banality do absurdních rozměrů. Režisér Pavel Panenka v goldflamovském rukopisu (proti mnohosti surových kontrastů) vyzvedl spíše notu podivné síce, ale přesto psychologické kresby a logiky situačního pohybu.

Děčinský soubor Čapek s pětadvaceti letou obnovenou tradicí se na třebešské přehlídce představil Bečkovým „Vikýřem“; jednoaktovku „Tzv. sci-fi“ předvedl na přehlídce v Želči u Tábora. Vzbudil s ní zaslouženou pozornost a doporučení výběrové komisi Jiráskova Hronova.

jh

Dnes ráno jsme našli pod redakčními dveřmi následující dopis:

Yesterday a group of dangerously looking individuals knocked Mr. Hyde down to the ground and cried he was too hard in his reviews. When doctor Jekyll tried to help him, another group of scoundrels bet the hell out of him saying he was too soft in his articles.

We are almost sure that Mr. Luděk Richter whose help we have used up to now must have done a mistake in his interpretations and translations.

Anyway, we are leaving Hronov this morning. Today's performances will have to do without our comments.

Yours sincerely

Dr. Henry Jekyll, Edward Hyde

Alena Petrová-Palarcíková

Lištička Zrzečka byla její první hereckou seberealizací. „Jako dítě jsem si moc přála hrát divadlo.“ A tak se zašla nabídnout místním ochotníkům, souboru z Velké Bystřice se stopadesátiletou tradicí. Její další „velkou hlavní roli“ byl Kocour v botách. V té době už začala chodit do „dramaťáku“ k paní Věře Pánkové. „Dalo jí hodně práce, aby ze mě vymlátla grify, které jsem si už stačila osvojit“. V osmé třídě se chystá studovat herectví. Není přijata na konzervatoř, chodí dál k Věře Pánkové, recituje a občas ještě hraje v souboru ve Velké Bystřici. Když končí střední školu, dostává od paní V. Pánkové nabídku, učit „dramaťák“. „Mně se rozzářila očička, řekla jsem ano.“ Hlásí se proto na studium češtiny. Nedostane se. Odchází učit „dramaťák“ do Moravského Berouna. Učí zde tři roky. Mezitím je přijata na češtinu na pedagogické fakultě. Nastupuje na kratší úvazek jako externistka do ZUŠ v Olomouci. Tady působí jako paní učitelka (již na více než plný úvazek) dodnes. V posledním roce externího působení stvoří s dětmi dvě pohádky „O palečkovi“ a „Princeznička na bále“, které postoupí na „Prachatic“ a „Femad“. O rok později dělá se stejnou partou neméně úspěšnou „Tonku a Zuzku“. Divadlo hraje také sama, se souborem Honzy Roubala, který navazuje na způsob práce, se kterým se setkala v ZUŠ. Vzniknou dvě zajímavé inscenace, které hrají i na Hronově.

V roce 1986 studuje v Ostravě u Lidové konzervatoři pohyb, v roce 1987 - 88 režii u Ludka Richtra.

A letos? Nejenže několik jejich žáků úspěšně vystoupilo na národních přehlídkách recitátorů, nejenže iniciovala a spoluorganizovala letošní krajské přehlídky tradičních a netradičních divadel, ale o prázdninách se ještě stačila vdát.

Ladislav Valeš

Není příliš časté v amatérském divadelnictví (a ani v profesionálním), aby režisér vedl herce programově k expresivnímu výrazu. Souvisí to s tabuizováním určité stránky lidského jednání, která je vytvářena pudy a která nachází odezvu především v expresivním herectví. Režisér Ladislav Valeš se snaží tuto, v minulých letech neprávem opomíjenou stránku chování, ve svých inscenacích mapovat.

Jeho cesta k divadlu vedla přes skeče, pásma hudby a poesie psané na základní a střední škole. V Libochovicích, kde později žil, byl soubor s mnohaletou tradicí a režisér „najmul“ Ladislava Valeše jako herce. Jeho činnost byla potřeba poznávat ještě nepoznané jsou příčiny, proč se z herce stal režisér. Chce zkoušet jiné postupy. S podobně smýšlejícími lidmi inscenuje Generální zážrak (Páral), na kterém spolupracuje i Miloš Horanský. Po dalších inscenacích se dostává s vlastním souborem do vesnice Klapý,

kde v dobře vybaveném kulturním domě má možnost dělat divadlo podle svých představ. A odtud pocházejí jeho inscenace „Zed“, „Divadlo za časů Nerona a Seneky“, „Hvězdy na ranním nebi“ a poslední „Tři nány, co si neuměly koupit jízdenky do Moskvy“. Ve všech převládá lidské jednání, které je řízeno negativními pudy. Proč? Jestliže pojmenujeme zlo, které v nás sídlí, pak je daleko lehčí objevit v sobě dobro, protože máme možnost vyrovnat se s pojmenovanými negativními sklony. Tak by se asi dalo charakterizovat směřování Ladislava Valeše v posledních letech.

-von-

Marie Poesová

S divadlem si začala v době, kdy už měla za sebou období rozhodování kudy povede její cesta. Učila na malotřídce u Třeboně, jak už to bývá, místní divadelní ochotníci přišli i za paní učitelkou. A tak začala hrát v ochotnickém loutkářském souboru s dlouholetou tradicí. Přihlásila se na lidovou konzervatoř a je drápkem chycena. Dostává chuť udělat divadelní představení sama, ne se jen podílet jako herec. S lidmi ze starého souboru a několika novými dávají dohromady inscenaci „Pták Ohnivák“ a „Liška Ryška“. Poté vzniká úplně nový soubor, jehož cestu dobře znají návštěvníci Loutkářské Chrudimi. V roce 86 inscenace „Asagao“, v roce dalším neméně úspěšný „Krysař“ a jako třetí „Píseň o životě a smrti korneta Kryštofa Rilkeho“.

Maruška objíždí divadelní přehlídky a ujasňuje si o co jí v divadle jde. Je tím ovlivněna i její učitelské působení, neboť se setkává s metodami dramatické výchovy. V roce 92 je do divadelního už natolik namočena, že se jí zdá zcela samozřejmé vzít na sebe břímě pomoci při pořádání krajské loutkářské přehlídky, poté, co zaniká KKS. A neztrácí odvahy ani pro pořádání přehlídek budoucích - i když je již inspektorkou a lektorkou dramatické výchovy. A co nového v souboru? Právě dokončili epos o Gilgamešovi. Těším se.

Zpráva z KMD

Helena, seminaristka z KMD, dílny Milana Schejbala:

1. Soudí, že publicita Jiráskova Hronova v Brně je nedostatečná; teprve letos se dozvěděla, že festival existuje, a on už je po 62.

2. Velmi oceňuje, že v KMD nebyly ráno rozcvičky a budíček.

3. Dílnu Milana Schejbala si vybrala, protože lektor se jí líbil od pohledu. Je společenský a moderně se obléká.